Karriereplan for elevene på Sortland ungdomsskole 2022-2024

1. Innledning

Å utvikle eleven sin karrierekompetanse involverer hele skolen. Dette innebærer ett felles ansvar på de ansatte for å sikre eleven sin rett til nødvendig rådgiving og utvikling av karrierekompetanse. Foresatte er en viktig aktør i ungdommens valg på yrke og utdanning. Vi ønsker derfor å involvere foresatte i eleven sitt valg av utdanningsprogram.

Sortland ungdomsskole er organisert med en egen karriereveileder, som sammen med ledergruppen har ett overordnet koordinering- og faglig ansvar for karriereveiledningen på skolen.

1.1 Formål

Planen skal bidra til å sikre eleven sin rett til rådgiving om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg, jfr. Opplæringsloven § 9-2. Forskrift til opplæringsloven § 22-3 beskriver denne retten nærmere.

Første ledd i § 22-3 beskriver retten slik;

«Den enkelte eleven har rett til rådgiving om utdanning, yrkestilbod og yrkesval. Utdannings- og yrkesrådgivinga har som formål å bevisstgjere og støtte eleven i val av utdanning og yrke og utvikle kompetansen til den enkelte til å planleggje utdanning og yrke i eit langsiktig læringsperspektiv.».

Annet og tredje ledd beskriver innholdet i retten;

«*Retten til nødvendig utdannings- og yrkesrådgiving inneber at eleven mellom anna har rett til:*

- *rådgiving og rettleiing som er knytt til val av yrke og utdanning*
- *oppdatert informasjon om utdanningsvegar i Noreg og andre land*
- *oppdatert informasjon om yrkesområde og arbeidsmarknaden lokalt, nasjonalt og internasjonalt*
- *opplæring i å finne og orientere seg i informasjon og i bruk av rettleiingsverktøy*
- *informasjon om søknadsfristar, inntaksvilkår og finansieringsordningar*
- *opplæring og rettleiing om jobbsøking og andre søknadsprosedyrar.*

Eleven skal gradvis bli bevisst sine eigne interesser, dugleikar og verdiar, og få kunnskap, sjølvinnsikt og evne til sjølv å kunne ta avgjerd om yrkes- og utdanningsval. Rådgivinga skal også utvikle eleven sine evner til å vurdere moglege konsekvensar av val og førebyggje feilval. Frå 8.-13. årstrinn skal rådgivinga leggjast opp som ein prosess»

Fjerde ledd beskriver skolen sin plikt til samarbeid med interne og eksterne samarbeidspartnere.

«Utdannings- og yrkesrådgiving skal vere eit samarbeid mellom ulike personar og instansar på skolen, og skolen skal så langt det er mogleg og hensiktsmessig trekkje inn eksterne samarbeidspartnarar for å gje elevane best mogleg informasjon og tilbod om rådgiving om yrkes- og utdanningsval. Aktuelle samarbeidspartnarar er til dømes andre utdanningsnivå, lokalt næringsliv, partnerskap for karriererettleiing og heimen.»

Karriereveiledning og progresjon

1.2 Målsetning

Målet med denne planen er at elevene skal:

- Sikre eleven sin rett til rådgiving om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg.
- Eleven utvikler sin karrierekompetanse gjennom forskjellige karrierelæringsaktiviteter.
- Blir kjent med de ulike sidene av arbeidslivet og mulighetene som ligger lokalt og nasjonalt i fremtiden.
- Få god kunnskap om de ulike løpene inne utdanning og opplæring

Kjønnsskjevheter viser seg i valg av utdanningsprogram i den videregående skole. Ungdomsårene er en livsfase hvor kjønnsidentiteten utvikles. I lys av dette kan kjønnstradisjonelle valg forklares som et identitetsvalg fremfor interessevalg når sterotypiske forestillinger om kjønn og yrker blir dominerende. Det er viktig at karriereveiledningen bidrar til å jevne ut disse skjevhetene.

Antall skoleelever med annen kulturell bakgrunn enn majoritetskulturen er økende. Det er viktig at skolen opparbeider seg kunnskap om kultur og hvordan kultur kan påvirke valgpreferanser og karriereadferd. Samtidig må skolen sørge for at rådgivningen ikke stigmatiserer eller segregerer ulike etniske grupper, men legger vekt på individfokus.

1.3 Utdanningsvalg

Faget Utdanningsvalg er etablert på skolen som et obligatorisk fag. Faget består av 110 timer som er fordelt over hele ungdomstrinnet. Faget er timeplanfestet med følgende fordeling pr. uke; 8-trinn 1. time, 9-trinn 1.time og 10-trinn ½. time. I 2020 kom det en revidert læreplan i faget. Kjerneelementet i faget er at **elevene skal utvikle karrierekompetanse**. Å utvikle karrierekompetanse handler om «*å forstå og utvikle seg selv og egen læring, og å utvikle en trygg identitet. Det handler også om å utforske utdanningsmuligheter og arbeidslivet. Dette inkluderer ferdigheter i å kunne samle, analysere og ta i bruk informasjon både om utdanning, arbeid og seg selv. Ferdigheter i å håndtere overgangsfaser i livet og ferdigheter i å ta valg og forstå konsekvenser av valg*»
Sortland ungdomsskole bruker arbeidsboken Min framtid og følger i hovedsak årshjulene og planene i denne boken. For mer info se
https://drive.google.com/file/d/1FcHwOEm6jC2HMc04AqJgWS8Qoh4zgnqS/view

Utdanningsvalglæreren skal legge til rette for at elevene gjennom læring og utforskning tilegner seg karrierekompetanse.

1.4 Samtale med karriereveileder

Alle elever som ønsker samtale med karriereveileder vil få det under hele ungdomsskoleløpet.

Alle elevene som går på 10-trinn vil få tilbud om samtale før de skal søke videregående opplæring. Målet med denne samtalen er å støtte og veilede/få eleven til å reflektere rundt sine valg om utdanningsprogram på videregående opplæring.

2. Overgang grunnskole – videregående skole

Overganger er en kritisk fase i alle ungdommers liv. Vi ønsker at den videregående skolen eleven skal begynne på får tilstrekkelig informasjon til å kunne tilrettelegge for den enkelte elev så raskt som mulig. Vi bruker overgangsskjema som er utarbeidet av Nordland fylkeskommune. Overgangsskjemaene fylles ut av kontaktlærer/spesialpedagog i samarbeid med eleven og foresatte. Sosialpedagogiskteam samarbeider med kontaktlærerne om overføring av relevant sosialpedagogisk informasjon i overgangsskjemaene. Eleven har mulighet til å reservere seg mot at skjemaet sendes den videregående skolen, men da er grunnskolepoeng den eneste informasjonen den videregående skolen vil ha om eleven. Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående skole. Dette vil være ett tema på utviklingssamtalene i 10 trinn for de elevene dette er aktuelt for. Det planlegges innsøkingsmøter for elever som har store tilretteleggingsbehov.

3. Årshjul

3.1 Årshjul 8-trinn

Tidsrom	Aktivitet	Ansvarlig
August/september	- Presentasjon av rådgiver i klasserommet, info og formål med faget utdanningsvalg, og skolens plan for karriereveiledning.	Rådgiver/lærer
August →	- Starte med UTV-faget. Bruke ressurser som min framtid, nettressurser, interessetester m.m. Elevene må ha gjennomført delen om 8-trinn i Min framtid i løpet av skoleåret.	UTV-lærer
Mai/juni	- Info om tilvalgsfag, fordeler og ulemper opp mot videregående opplæring.	Rådgiver
Juni	- 2. dager arbeidspraksis/jobbskygging.	Kontaktlærer/UTV lærer Rådgiver/næringsliv

3.2 Årshjul 9-trinn

Tidsrom	Aktivitet	Ansvarlig
August →	- Fortsette med UTV-faget Bruke ressurser som min framtid, nettressurser, interessetester m.m.	UTV-lærer
September/oktober	- Avklare om det er elever som er kandidater til å forsere 1T matematikk på 10-trinnet. - Rådgiver følger opp det administrative hvis det er elever som vil forsere faget.	Rådgiver/matematikk lærer
Hele året	Bedriftsbesøk: - Akvakultur Blokken - Vesterålskraft	Lærer/rådgiver/ næringsliv
April	- Infokveld med videregående skole og andre aktører. De gir informasjon om sine VG 1 utdanningsprogram/tilbud. Foresatte blir invitert til å delta. Elevene har obligatorisk oppmøte. Gjennomføres på Sortland ungdomsskole.	Rådgiver/ voksenopl. blir invitert hvis det er kapasitet.
Juni	- 3. dager arbeidspraksis/jobbskygging.	Kontaktlærer/ rådgiver/næringsliv

3.3 Årshjul 10-trinn

Tidsrom	Aktivitet	Ansvarlig
August	- Informasjon til klassene om skolens plan/aktiviteter for 10-trinn.	Rådgiver
August →	- Fortsette med UTV-faget Bruke ressurser som min framtid, nettressurser, interessetester m.m.	UTV-lærer
Høst	- Felles foreldremøte på trinnet. Info om de forskjellige søkeparagrafene i forskrift til opplæringsloven. Overgangsskjema til videregående. Informasjon om skolens plan/aktiviteter for 10-trinn. - Videregående har innlegg om alternative opplæringsløp.	Avdelingsleder/ lærer/rådgiver
August/september	- Individuelle karrieresamtaler for elever som har søknadsfrist 1. februar. Samtale med foresatte etterpå. - Karrieresamtalene med minoritetsspråklige elever blir det bestilt tolk.	Rådgiver
August/september→	- Individuelle karrieresamtaler for elever som har søknadsfrist 1. mars.	Rådgiver
September	- Melde elever til Nordland fylke om elever som skal søke inntak om fortrinnsrett jfr. Forskrift til opplæringsloven §§ 6-15, 6-17 og 6-18.	Rådgiver
Uke 45/46	- Karrieredager i Vesterålen. Elevene får besøke to VG 1 programmer på Sortland/Hadsel videregående skole. Tirsdag og onsdag . SUS ordner transport til elevene.	Rådgiver i samarbeid med videregående.
Desember/januar	- «Innsøkingsmøter» for elever som vurderes å søke iht. forskrift til opplæringsloven § 6-22 - Deltagere på møtet er eleven, foreldre, Sortland ungdomsskole, Pedagogisk/Psykologisk tjeneste, videregående skole og andre relevante samarbeidsparter.	Rådgiver
November/desember	- Elever som søker forskrift til opplæringsloven § 6-22 henvises	Spes.ped. koordinator/ merkantil/rådgiver

	til fylkeskommunal PPT. Spes.ped koordinator fyller ut henvisning i samarbeid med eleven. - Henvisningen sendes i WEBsak.	
Desember/januar	- Sortland vgs. kommer til SUS og informerer om innføringstilbudet for minoritetsspråklige. - Besøk hos innføringstilbudet på Sortland vgs. for de elevene som ønsker det.	Rådgiver/lærer min. språk./Leder elevtjenesten
November-februar	- Mulighet for individuell hospitering på VG 1 utdanningsprogram. Samle opp liste. Rådgiver gjør individuelle vurderinger på hvem som skal dra på hospitering. - Hospitering på høsten for 1. februar søkere.	Rådgiver/ avdelingsleder vgs.
Januar	- Møte: info om tilbudsstruktur kommende skoleår, regler, dialog om samarbeid. Rådgiver og sosiallærer på ungdomsskolen blir invitert.	Videregående (Utgått?)
Januar/februar	- Deltakelse på Yrkes- og utdanningsmessen til Sortland videregående.	Videregående/rådgiver/ avdelingsleder 10 trinnet.
Desember→	- Spes.ped koordinator 10 trinnet lager en oversikt i samarbeid med kontaktlærer, Rådgiver og sosiallærer om hvem som vil trenge overgangsskjema til videregående. - Gjelder ikke § 6-22 søkere. Her får vgs. info fra inntak og innsøkingsmøte. - Kontaktlærerne begynner å fylle ut overgangsskjema for aktuelle elevene. Skjemaet er ferdig utfylt til utviklingssamtalen, og er et tema i utviklingssamtalen. - Overgangsskjema finnes under fanen informasjon og skjema på http://sortland.vgs.no/ - Sosialpedagogisk team samarbeider med kontaktlærerne og eleven for å sikre at relevant informasjon blir tatt med i overgangsskjema. - Frist for innlevering ferdigutfylt skjema med underskrift fra elev og kontaktlærer er innen 15 mars.	Kontaktlærer/ Rådgiver/Merkantil/spes.ped. Koordinator. Trinnkoordinator spes.ped. lager en felles oversikt over hvem som vil trenge overgangsskjema.

	- Sortland ungdomsskole sender skjemaene med relevante vedlegg til førsteønske skolen. Hovedforesatt og elev vil få tilsendt en kopi av skjemaet med vedlegg. Skjemaet sendes i WEBsak.	
1. februar og 1. mars	- Følge opp at elevene har søkt videregående skole.	Rådgiver
April →	- Overgangsmøter med videregående om elever som har søkt iht. forskrift til opplæringsloven § 6-25. Samt andre elever med store spes.ped. behov på videregående. Sortland ungdomsskole samarbeider med videregående for å avklare hvem som vil trenge overgangsmøter. - Overgangsmøter med oppfølgingstjenesten om elever som ikke skal gå videregående opplæring.	Rådgiver/Spes.ped. koordinator/Sos.ped. i samarbeid med Sortland videregående skole
Juni	- Bestille boken Min fremtid til de nye 8-klassene	Rådgiver

Revidert 17.08.2023